

## **Charakterystyka zmienności wybranych obiektów koniczyny białej zgromadzonych w długoterminowej przechowalni Krajowego Centrum Roślinnych Zasobów Genowych w Radzikowie\***

*Jan Schmidt*

*Instytut Hodowli Aklimatyzacji Roślin, Ogród Botaniczny KCRZG w Bydgoszczy*

Celem opracowania było porównanie zmienności polskich odmian koniczyny białej z ekotypami zebranymi na terenie Karpat. Materiałem do badań były obiekty koniczyny białej (*Trifolium repens*) zgromadzone w przechowalni długoterminowej Krajowego Centrum Roślinnych Zasobów. Obejmowały one 13 polskich odmian (Alka, Armena, Armena, Arta, Astra, Dara, Podkowa, Radi, Rawo, Rema, Romena, Santa, Wota) oraz 23 ekotypów zebranych podczas ekspedycji w latach 1997–2006 na terenie Karpat (Beskidy, Bieszczady, Gorce, Orawa, Podhale). Obiekty te zostały wysadzone w kolekcji roboczej w 2015 roku. Rośliny posadzone w trzypowtórzeniowym doświadczeniu (10 roślin na powtórzenie, w rozstawie 1m x 1m). Obserwowano i mierzono następujące cechy morfologiczne: długość i szerokość środkowego listka, wysokość roślin, obecność znaczka „V” na listku. Z cech rolniczych oceniano w 9 stopniowej skali: stan roślin po zimie, gęstość rozmieszczenia rozłogów, obfitość wytwarzania pędów generatywnych, zdrowotność roślin i stan roślin przed zimą. Badano również szybkość odrastania po skoszeniu (określono ją wysokością odrostu po 14 dniach od skoszenia). Wczesność roślin określono liczbą dni od 01.04 do momentu pełni kwitnienia. Dla waloryzowanych obiektów obliczono średnie i wykonano analizę skupień, na której podstawie wyodrębniono 7 grup obiektów. Odmiany utworzyły 5 skupień w tym dwa jednoelementowe, natomiast ekotypy dwa w tym jedno jednoelementowe, w którym znalazł się ekotyp z Podhala (POLPDH03 129). Porównanie różnicowania ekotypów i odmian wskazało większe różnicowanie wśród tych ostatnich. Odmiany posiadały większy potencjał plonotwórczy (wyższe rośliny, szersze i dłuższe listki intensywniejszy odrost, a ekotypy charakteryzowały się lepszą zdrowotnością oraz potencjałem produkcji nasiennej (większą liczbę pędów kwiatostanowych).

\* Opracowanie zrealizowane w ramach Programu Wieloletniego *Tworzenie naukowych podstaw postępu biologicznego i ochrona roślinnych zasobów genowych źródłem innowacji i wsparcia zrównoważonego rolnictwa oraz bezpieczeństwa żywnościowego kraju*, Zadanie 1.2. finansowane przez MRiRW